

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, п'ятниця, 6-го червня 1947.

No. 130. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, June 6, 1947.

VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОПРАВЛЕНИЙ РОБІТНИЧИЙ БИЛ ПРИЙНЯТИЙ ПАЛАТОЮ

Вашингтон, 5 червня. — Поправлений у конгресовій конференції робітничий законопроект Тефта-Гартлія прийняла палата репрезентантів 320 голосами проти 79. Дебата над поправками тривала лише 3 години. За прийняття билу голосували 217 республіканців і 103 демократів. Проти билу голосували 66 демократів, 12 республіканців і 1 лейбуріст. Голосування виказує, що бил має 54 голосів більше ніж потрібно до переможення президентського вета, коли б до того дійшло. При першому голосуванні 17 квітня 308 репрезентантів заявилося за новий законопроект, а 107 проти.

НЬОЙОРСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ БИЛУ ТЕФТА.

Нью-Йорк. — У середу, 4 червня зібралося 25,000 людей в Медисон Сквер Гарден, щоб заперестувати проти законопроекту Тефта-Гартлія. Посадник міста Вільям О'Двайер, який видав прокламацію до протесту, заявив у промові, що республіканська більшість у конгресі хоче при допомозі нового закону поневолити американських робітників, а коли це станеться, тоді прийде нова економічна депресія. Крім посадника промовляли ще члени обох палат конгресу й визначні юнійні провідники. Перед вічем літали понад місто літаки які полишали за собою напис, писаний димом: "Заветуйте Робітничий Бил Тефта". Це був, очевидно, апел до президента Трумана, щоб він поклав своє вето.

ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Вашингтон, 4 червня. — На переслуханні в Правничій Комісії палати в справі допущення 400,000 нових іммігрантів до скитальщини, заявив свій спротив проти такого проекту конгресмен Ед Госет, з Тексасу. Він твердив, що Злучені Держави не є відповідальні за втримання скитальників, на яких наш скарб втратить \$182,000,000 річно. Автор законопроекту Вільям Дж. Страттон, доводив, що головну групу скитальників творять 850,000 людей, які не надаються на репатріацію. Між ними є 80% християн, як католиків так і протестантів, а решта це жиди. Імігранти потрібні Америці для "оживлення" населення. В році 1990 населення Америки досягне цифри 164,000,000, а населення Росії дійде до 250,000,000 вже в 1970 р.

Генеральний Директор УНРРА, генерал майор Ловел В. Рукс, під час пресової конференції, підтримував законопроект Страттона. Він виявив, що до 31 березня репатріювано 7,133,000 втікачів, а решта, в числі 685,000 не надаються до репатріації. Між ними є 183,000 поляків, а на другім місці є українці в числі 106,000. Рукс заявив, що проти тих людей іде завзята кампанія очернювання, щоб їх позбутися. Мотиви такої кампанії є політичні, а не гуманітарні, пригадував Рукс.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ШВИДКОГО ВІЙСЬКОВОГО ВИШКОЛУ.

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до конгресу з поновним жаданням, щоб негайно взяти під дискусію законопроект для заведення загально-го військового вишколу, як "есенціонального елементу у суцільній програмі країнової оборони". Президент вислав у цій справі листи до предсідника палати Джозефа В. Мартіна і до предсідника сенату Артура Г. Ванденберга. Комітет палати вже перед тим рішив приступити негайно до переслухання знавців у цій справі.

ГЕЙГ УСТУПАЄ ЗА СТАНОВИЩА ПОСАДНИКА МІСТА ДЖЕРЗІ СІТІ.

Френк Гейг, який 30 літ займав становище посадника міста Джерзі Сіті, у стейті Нью-Джерзі, заявив у середу 4 червня перед репортерами, що з днем 17 червня резигнує з уряду. Як причину резигнації подав Гейг, що він уже має 72 роки життя. На його місце прийде тимчасово його сестрінок, Френк Гейг Егерс. Посадник Гейг здобув ім'я в цілому краю своєю безпощадною опозицією проти комуністів. Він створив свою політичну машину, якої вплив сягає на цілий стейт, а часом і на цілу Америку. По резигнації зі становища посадника він затримає для себе владу в згаданій машині, яка є складовою частиною Демократичної Партії.

АЙСЛЕР НА СУДІ.

Вашингтон. — Суддя Александер Голцф, відкинув домагання оборони Гергарда Айслера, щоб йому дати іншого суддю під час розправи. Айслера судять за те, що він відмовився скласти зізнання перед конгресовою комісією, а не за комунізм, заявив суддя. Тому закид, наче б суддя не надавався до судження комуніста, не має стійкості, рішив Голцф. Федеральний прокуратор справився швидко з читанням акту обвинувачення, після чого покликано свідків. Айслера жде кара одного року тюрми й \$1,000 грошової заплати за погорду конгресу.

Уступлення Брейдена усуває останню перешкоду до об'єднання Америк

Вашингтон, 5 червня. — Президент Труман прийняв резигнацію Спруйла Брейдена зі становища асистента в департаменті стейту. Заповідають, що за ним швидко піде тепершній амбасадор до Аргентини, Джордж Месерсміт. На його місце має прийти Джеймс Брус з Нью-Йорку. Уступлення Брейдена — як загально твердять — є усуненням останньої перешкоди до повного зближення Аргентини для співпраці з Злученими Державами. Тому, що Аргентина вважається провідною державою серед південно-американських республік, вона призведе до повного об'єднання обох Америк. З цим зв'язана співпраця для складення пляну оборони Західної Півкулі.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ КІНЕЦЬ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ В ПАРАГВАЮ.

Асунсьон, Парагвай, Південна Америка, 4 червня. — Звіти, які напіли з поля бою між повстанцями й військами уряду над рікою Іпане вказують, що кінець громадянської війни може прийти впродовж двох тижнів.

З Ріо де Жанейро, у Бразилії, напіли вісті, що парагвайські ребеянти потерпіли великі втрати й тому вони схильні до здачі. Повстанці борються недалеко бразильської границі, тому Бразилія має швидкі вісті, ніж столиця Парагваю.

АМЕРИКА ОБСТОЮЄ ВИПЛАТУ ВІДШКОДУВАННЯ ВІД ТІТА.

Вашингтон. — Спротив Злучених Держав проти дальшого посягання комуністів в Європі, спонукав департамент стейту поновити домагання до Югославії, щоб вона заплатила Вашингтону відшкодування за два американські літаки, зістрілені військами Тіта перед 10 місяцями. Це відшкодування вносить \$250,000 і воно є окреме від відшкодування, яке заплатив уряд Тіта родинам американських детунів, які згинули під час югославського нападу.

ОКРЕМИЙ МИР З НІМЕЧЧИНОЮ ПЕРЕДЧАСНИЙ — КАЖУТЬ СЕНАТОРИ.

Вашингтон. — Сенатори Ванденберг і Барклі спільно оприлюднили погляд, що домагання окремого миру з Німеччиною є передчасні. Вони заявляють, що такий окремий мирний договір з Німеччиною був би лише тоді оправданий, коли б Росія не дійшла до порозуміння з Західними державами. Оба сенатори є провідними людьми своїх партій в сенаті, тому їх заява вплине на напрям думання інших сенаторів.

Події в Мадярщині центром уваги світу СОВЕТИ ВІДМОВЛЯЮТЬ АМЕРИКАНЦЯМ ПРАВА КОНТРОЛІ МАДЯРСЬКОЇ АРМІЇ; ЗАБОРОНА ПЕРЕЛЕТУ; МАДЯРСЬКІ ЗАКОРДОННІ МІСЦІ НЕ ВЕРТАЮТЬСЯ; МОЖЛИВІСТЬ СТВОРЕННЯ УРЯДУ ЗАКОРДОНОМ.

Будапешт, Мадярщина, 4 червня. — Большевицький переворот в Мадярщині та ролі в ньому Советського Союзу виворили міжнародно політичну кризу, що може мати далеко-йшли наслідки. Сьогодні советський генерал В. П. Свірідов відмовив ексекутивному офісерові американської військової місії права провірки військових споруд в Мадярщині, яка формально ще належить до ворожих країн. Ця советська заборона викликала здогади, що большевики вже переводять реорганізацію та вишкіл мадьярської армії. Большевик відкинув внесок американського офісера в справі провірки, не питаючи американського члена Контрольної Ради Союзників у Мадярщині. Рівночасно повідомлено, що советські власті в Мадярщині відмовили американській цивільній авіації права перелету через мадьярську територію. У висліді американські військові власті відмовили теж літакам советсько-мадьярської повітряної лінії права перелету через американську зону Австрії. У Вашингтоні повідомлено, що акредитований там мадьярський дипломатичний представник, міністер Алядеро Шегеді-Машак, якого вчера Будапешт кликав "на нараду", відмовив повороту до Мадярщини, як теж визнання нового комуністичного мадьярського уряду. Шегеді-Машак не думає резигнувати зі свого, посту голови мадьярської місії і офіційно повідомлено, що американський уряд дасть йому відповідну охорону і піддержку, аж доки положення в Мадярщині не виясниться. За прикладом міністра Шегеді-Машака пішло теж сімох членів його штабу і всі залишаються на своїх постах. З Лондону і Парижа надійшли вістки, що правдоподібно теж мадьярські послані в інших країнах не визнають тепершнього уряду, що могло б довести до створення мадьярського уряду закордоном, тим більше, що там перебуває теж попередній прем'єр Надь. Департамент стейту у Вашингтоні доручив своему представникові в Контрольній Раді Союзників в Будапешті зібрати всі потрібні інформації. Після встановлення советської ролі в подіях в Мадярщині та залежно від дальшого советського становища в цій справі, Мадярщина, яка вже сьогодні є міжнародною проблемою першої ваги, може бути причиною серйозних міжнародних комплікацій.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ В СПРАВІ СКИТАЛЬНИКІВ.

Уряд ПРОТИ ПРИМУСОВОЇ РЕПАТРИАЦІЇ. ПОЛІЦІЯ СТОРОЖИТЬ "ДОБРОВІЛЬНИХ" ПОВОРОТЦІВ. 4,947 УКРАЇНЦІВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ЗОНІ АВСТРІЇ. СОВЕТСЬКА МІСІЯ.

Париж, 4 червня. — Сьогодні на пресовій конференції речник французького уряду вперше виявив, що у Франції перебуває советська місія, яка веде справу репатріації советських громадян. Він заявив, що ця місія приїхала у висліді советсько-французького договору під час недавньої конференції в Москві і формально вона має поліційні повноважності висилати до Союзу тих, які до повороту добровільно згошуються. Але на ділі існують переконання, що ця репатріація не шліком добровільна та що на скитальників робиться пільним оглядом не тільки моральний натиск. Біля Парижа створено окремий табір для тих, які мали б вертатися до Советів і один з кореспондентів видвинув запит, чому цей табір так сильно береже советська поліція, якщо кандидати на репатріацію добровільно згошуються. В останньому часі табір, крім колючого дроту, обведено ще й високим муром. Советська поліція перебуває у Франції вже два роки і є багато здогадів, що вона "підкупється" не тільки тими б. советськими громадянами, які були передані їй французькою поліцією, але й сама переводить арешти. Це підтверджують деякі скитальники, яким пошастало втекти вже з потягу під час транспорту до Советів. Представник уряду поінформував на загальній пресовій конференції про дві французькі ноти у відповідь на останні советські обвинувачення в справі скитальників. Франція офіційно погоджується тільки на добровільну репатріацію, але теж рішучо заперечує обвинувачення, що скитальників відмовляється від повороту. Французький уряд заперечує советське обвинувачення, мовляв, він держить в своїй зоні в Австрії 12,000 советських громадян, натомість стверджує, що там перебуває тільки 4,497 українців — бувших польських громадян, 1,244 балтийців та 296 російських громадян. Франція відкидає теж советську пропозицію, щоб створити окрему спільну комісію, яка розглянула б справу скитальників на місцях, натомість погоджується на спільну конференцію в цій справі. Щодо закиду про "воєнних злочинців", большевики досі не могли дати жодного доказу цих злочинів, а імен названих в останньому осіб не має на листі, переданий советським урядом французьким властям — сказано в офіційній французькій ноті.

АНГЛІЙЦІ ВИДАЛИ БОЛЬШЕВИКАМ 130 УКРАЇНЦІВ?

В приватному листі з Англії подається непотверджену вістку, що британські власті мали видати большевикам 130 українців, яких в останньому перевезено до Англії з відомого табору в Ріміні в Італії.

СОВЕТСЬКА ОБМАНА НАРОДІВ СВІТУ

Лейк Соксес, Н. Й., 4 червня. — Заступник американського представника в Комітеті О. Д. для контролю атомової енергії, Фрідерік Г. Осборн, заявив сьогодні на засіданні комітету згаданого Комісії, що він вважає советський план контролю атомової енергії нічим іншим, тільки обманом народів світа, що тільки збільшує антагонізми. Він рівночасно остеріг, що таке советське становище поважно збільшує загрозу атомової війни. Осборн долучився до твердження Ліліенталя, що Америка повинна зберегти перше місце в атомовій зброї та атомової енергії взагалі.

БРИТАНСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ БУДЕ "ІМПЕРАТОРОМ".

Лондон, 4 червня. — Ціла Британія живе під враженням нового полагодження справи Індії, що має бути поділена на дві частини, Гіндустан та Пакістан, в одній з яких будуть жити мусульмани, а в другій гіндуси. Обидві ці частини матимуть британський доміняльний статут і загально вважається, що вони виберуть тепершнього віце-короля вайкаунта Маунтбаттена своїм спільним губернатором. Британський король вже не матиме титулу "імператора".

ПРОДОВЖУЮТЬ ЧИСТКУ КОМУНІСТІВ В ІТАЛІЇ.

Рим, 4 червня. — Сьогодні завершено реорганізацію італійського уряду, вичистивши з чоловічих позицій в ньому дальших трьох комуністів і одного лівого соціаліста. Сім важливих постів в уряді, чотири з яких були зайняті лівими соціалістами, а три комуністами, взагалі скасовано. Натомість покинуто на високі урядові позиції дальших вісімох членів піддержуваної Ватиканом християнсько-демократичної партії та двох консервативів.

АМЕРИКАНСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ В ТУРЕЧЧИНІ.

Істамбул, 4 червня (АП). — Вчора приїхала туди американська військова комісія, завданням якої є простудіювати потреби турецької армії в рамках допомогової програми президента Трумана. Турецький уряд оточив згадану комісію повною таємницею, не допускаючи до неї кореспондентів, ані не подаючи жодних інформацій.

ВІДКЛИКАНО СТРАЙК ФРАНЦУЗЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

Париж, 4 червня. — Професійний союз французьких залізничників відкликав сьогодні заповіданий страйк на знаціоналізований залізничний ліній, що лучить Париж з південною Францією. Завтра мають початися переговори представників робітників й уряду, а страйк відкликано після рішучої постави прем'єра Рамадіє, що відмовлявся від будьяких переговорів під загрозою страйку. У цьому випадку, подібно як і за страйк парижських пекарів, обвинувачується комуністів, які після вичищення їх з уряду всіма засобами ведуть підірвну роботу.

НОВЕ ЗАГОСТРЕННЯ СОВЕТСЬКИХ ЗАКОНІВ.

Лондон, 4 червня. — Кілька днів після знесення присудів смерті советське радіо сьогодні знову повідомило про новий декрет, яким з черги загострено вже й так драконські советські закони. За "крадіжку державної власности" встановлюється кара від 7 до 10 років примусових робіт, а за ці самі провини в організованих бандх каратиметься примусовими роботами від 10 до 25 років.

ВІДЛОЖЕНО НАРАДИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З АВСТРІЄЮ.

Відень, 4 червня. — Призначена Радою міністрів закордонних справ чотирьох лютуг окрема Комісія, що має простудіювати справу мирового договору з Австрією, відложила сьогодні на неозначений час свої наради, щоб дати нагоду советській делегації нарадитися в цій справі зі своїм урядом у Москві.

ЗАКІНЧЕНО НАРАДИ В СПРАВІ ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Лейк Соксес, Н. Й., 4 червня. — Підкомітет О. Д. для підготовки світової конференції свободи інформації та преси закінчив сьогодні свої наради. Згадана конференція має відбутися на другу весну в Женеві, Празі, або Парижі.

"БОМБОВІ ЛИСТИ" — НОВИЙ ЗАСІБ ЖИДІВСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

Лондон, 4 червня. — Протягом останніх 24 годин щонайменше вісім провідних британських політиків, між ними деякі члени уряду, одержали поштою звичайні листи з розривним порошком, що його поліція означила як "незвичайно небезпечний". Листи були надані в Італії і вважається, що їх вислали симпатичні жидівських терористів в Палестині. Доки обійшлося без нещасливого випадку. Доходження веде спеціальний відділ Скотленд Ярду.

Єрусалим, 4 червня. Британський Високий Комісар в Палестині, ген. сер Алан Кунінгем заявив, що коли б він мав право вжити всі свої сили проти жидівських терористів, то вони були б цілком зліквідовані протягом кількох годин.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписное число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Ситі і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.**ВИЙШЛО З МОДИ!**

Назвати когось „фашистом“, чи бути зарахованим до „фашистів“, було образливим, а в часі війни навіть небезпечним. Це природно, коли мова про справжніх фашистів чи їхніх прихильників, що погугули різним фашистським злочинам у світі, чи збували їх мовчанкою. На ось таких американських почуваннях, звернених проти фашизму, жирували комуністи. Вони вели таку пропаганду, яка говорила тільки про фашистські злочини в Німеччині, Італії, чи в Іспанії ген. Франка, а промовчувала злочини старшого віком червоного фашизму, себто більшовизму, що є батьком властивого фашизму та нацизму. Кремльська пропаганда намагалась ось так відвертати увагу американців від злочинів, dokonуваних десятками літ Московією, центром совєтської диктатури.

Ця совєтська пропаганда мала в часі війни великі успіхи, бо в Америці вважали вказаним, ради спільних воєнних інтересів, Москву постійно хвалити і не перечити цьому, що вона розголюшувала, особливо, як воно було проти Гітлера. Через це виглядало, що найбільшим ворогом людства є фашизм, а більшовизм є тим, що ратує від цього ворога. Однак Кремль захотів, щоб і по війні й знищенню Гітлера та Мусоліні Америка й світ ще далі говорив про фашизм як цього ворога, якого треба далі найбільше боятись.

Як далеко Кремль у цьому посунався і як йому ще далі світ іде на уступки, видно найкраще по тому, що таке поняття фашизму ввійшло навіть в статут ІРО, себто цієї організації, що має боронити нещасних і невинних людей не перед фашизмом, але перед більшовицькими злочинами. Та саме тому, що Кремль не знає в нічому міри, починає терпівати врятувати навіть таким, що є за згодою зі Советами за всяку ціну. Вже і з таких боків починають публічно підноситися голоси, що фашистська небезпека в ширшому розмірі властиво вже не існує, але зате існує комуністична небезпека, та що є тепер мільйони невинних людей, що не терплять через італійський чи німецький фашизм, але через московський. Тому і починають тепер ще раз частіше писати про „червоних фашистів“, щоб тим звертати увагу на те, що хоч не стало Гітлера і Мусоліні, то далі існує їхній режим в оригінальній, червоній виданні.

Таке тепер пише вільна преса. Тому саме Москва є так дуже проти свободи преси. Тому її представник домагався в Об'єднаних Державах, щоб там проголосили, що обов'язком преси є „боротьба з фашизмом“. Та тепер уже не воєнні часи, а тим самим є вже більша свобода й для американських чи інших представників — демократів сказати в цій справі те, що є в них на умі й серці. Через те совєтська пропозиція тепер провалилась. Кремлеві приходить тепер шукати чогось нового, бо назва „фашизм“, якої досі надуживали комуністи й клеймили нею кожного, що мав щось проти Советів, не робить уже ніякого враження. Тільки як хтось говорить про „червоний фашизм“ як небезпеку, тоді це актуально.

Не обійдеться без загального вишколу

Комісія президента Трумана оприлюднила 1. червня, що загальний військовий вишкіл молоді є необхідний в теперішньому атомовому віці. Заява Комісії набирає ще більшого значення, коли взяти під увагу час її проголошення. Її оприлюднено негайно після того, як комуніст-совєтські інтриги призвели до уступлення демократичного прем'єра на Угорщині в користь тоталітарних елементів. Отже сама собою насувається думка, що нахабство совєтської Росії стало світовою загрозою до тієї міри, що Америка мусить готуватися до ризальної розправи, а принаймні до оборони перед нею.

Комісія була покликана до всестороннього розглянення положення перед пів роком. У ній працювали знавці різноманітних ділянок цивільного життя. На підставі широких студій кожного члена, Комісія прийшла до одного висновку, що загальний вишкіл є основною точкою у загальній програмі, konieczний для безпеченства й охорони Злучених Держав. Вишкіл стане теж підставою успіху Об'єднаних Держав і світового ладу, твердить Комісія.

Комісія каже, що брала під увагу такі факти: 1. „Оборона через напад“, так швидко, як лише появляється ворожі літаки. Така готовність відстрашувати ворога починає вперше.

2. Загальний вишкіл підготує велику кількість фахівців, яких можна буде покликати кожної хвилини до виконання якогось завдання. Тоді не треба буде втримувати велетенської постійної армії.

3. Винахід атомової бомби причинився до того, що нема вже на світі безпечної простори. Знищення, викликане атомовою бомбою, буде таке загальне, що всюди мусять бути люди, готові до виконання всіх можливих завдань.

Та загальний вишкіл самий у собі не є засобом безпеченства, каже Комісія. Зате вишкіл, у злучі з іншими способами оборони, дасть країні таку силу, що може відстрашити нападника від виконання нападу на Америку. Щоби діяти до сили, вистарляють для безпеки краю, потрібні як каже Комісія — такі елементи:

1. Об'єднана, здорова і добре поінформована нація. Це основна скала, на якій опирається вся військова готовність.

2. Скоординована розвідка служба. Вона має за завдання прибирати найточніші вісті про воєнні плани можливого ворога проти нас. Тому, що в новій війні не буде часу для переведення мобілізації, щоб відбити ворога, така розвідка діяльність мусить заступити

акцію, виконувати досі щойно з хвилиною вибуху війни. 3. Наукові дослідні і розв'язки усіх ділянок науки. Для цієї цілі потрібно заложити краєву наукову фундацію на підставі нового закону. 4. Промислова мобілізація. Винахід і удосконалення нової зброї не вистарить, коли водночас не будуть побудовані фабрики для їх виробу. На випадок несподіваного нападу зброю в руках воєнків буде невистарчально, коли не буде готової нової. Тому всі критичні і стратегічні матеріали мусять бути змобілізовані наперед. 5. Ударна повітряна сила. Її готовність до „оборонного нападу“ має відстрашити агресора. 6. Інші конечні складові частини безпеки, це: правильна армія, флот, повітряні сили, корпус маринарки і торговельна флота. 7. Злука воєнків сил під одною командою; а щойно накінить приходить: 8. загальний вишкіл.

Після перчитання повищих „елементів“ для безпеки Америки, легко з'ясувати, чому кілька місяців взад і пригадати собі, що про них згадували часописи великими наголовками. З цього ясне, що Комісія, випрацюючи план безпеки, вливалася на оприлюднення його частин, щоб приготувати націю ступеню на безпеку. Оприлюднення називу до загального вишколу є лише викінченням теоретичної програми.

Для переконання загалу населення як і законодавчих чинників про потребу загального вишколу, Комісія подає 12 аргументів. Майже в кожному з них пригадує Комісія, що загальний вишкіл доведе до об'єднання американців з усіх частин великої території.

Вишкіл мав би тривати 6 місяців, а після вишколу юнакові остаточно вибір: або віддатися якійсь професії, або йти на якийсь дальший вишкіл для доповнення початкового. Нагляд над вишколом мав би бути доручений Комісії, складеній з 3 людей, відповідалних безпосередньо перед президентом Злучених Держав. Один член такої комісії мав би бути військовик.

Дорада Комісії передбачала теж уладження таборів, у яких загальний військовий вишкіл шов би впері з морально-релігійним вихованням, з доданням про здоров'я, про освіту із відпочинком. Все те причинилось би до одноцілого виховання і дисциплінування молодечих сил.

У закінченні каже Дорада Комісія: „Приготовляючи цей звіт, ми розглядали всі чинники, важливі для нашої безпеки і для втримання світового миру. Все невідмінно вказує, що нема справдішньої

До польсько-українських відносин

Поляки, коли іде про їхню провідну верству, не виявляли до першої світової війни великого політичного розуму у відношенні до України і українського народу. В часі відродженої по цій війні Польщі було цього розуму ще менше, я й нині поляки не змінилися і обстоюють далі це, що сотками років було найслабшою стороною Польщі. Це нещастя — це „східні кресни“.

Польська політична еліта, що представляє Польщу на вигнанні й перебуває головню в Англії, тепер цілком безсилна, хоч мала за собою великий сентимент в Англії, а особливо в Америці, на початку другої світової війни і довгий час упорядок війни. Цей сентимент вона втратила головню через свою нерозумну політику щодо тих не-польських земель на сході, які Польща по першій світової війні силою загартала, які до Польщі вже ніяк далі не могли належати. В першу чергу відноситься це до західно-українських земель, включно зі Львовом. Бажаючи задержати ці землі далі тільки при Польщі й не признаючи їх Україні, польські політики помагали таким становищем тільки Кремлеві в його хитрунстві дістати ці землі ніби для України. Кремль виявив себе хитрішим і розумнішим у політиці, бо не жадав тих українських земель для Москви чи Росії, а тільки для України, коли польські політики домагались тих не-польських земель для Польщі. Ясне, що мусили програти.

Та й це їх не навчило. Поборюючи зі заграниці польський комуністичний уряд у Варшаві та його політику, польські політичні голови на вигнанні ратують себе тепер в очах польського народу великим „патріотизмом“, себто давним шовінізмом, голосно заявляючи, що „ніколи не зречуться польських земель на сході“. Як виглядає, це тепер найбільша ставка лондонських польських політиків, звернена проти „берутоффу“, себто проти теперішнього варшавського уряду, що то „цілком погодився з крадіжкою Сталіна“. Про це пише, між іншим, Б. Бистшиц в ньюйоркській газеті „Нови Сьвят“ з 29. травня 6. р. Каже, що „беру-

безпеки для нашої країни, ані для ніякої іншої держави, якщо не буде скасована війна через заведення сили права між державами.

„Ми доручуємо прийняття загального вишколу тому, що ми переконані, що слабкість нашої боці виставляє на ризик не лише наш край, але о-слаблею теж і Об'єднані Держави, на яких спочиває наша надія на тривкий мир“.

товці“ вважають справу східних границь Польщі за „історично покладену“, однак: „Ми не визнаємо Польщі без східної границі, бо не визнаємо теперішньої східної границі Польщі. Східна границя Польщі є і буде границею з дня 1. серпня 1939 року і не іншою“.

Це „не іншою“ видруковане ще грубими буквами, мабуть на те, щоб задокументувати якнайвиразніше, що якими не розумними були, такими і стали. Тому теж згадали ще й за Львів і Вільно, що їх „берутовці“ продали Сталінові...

Подібних голосів є у польській американській пресі більше, а появляються вони на те, щоб не давати американцям польського роду думати по американськи, себто по людськи і згідно з визначними тут принципами про самовизначення народів. Ось той шовінізм польських політиків в Європі, з якого, як бачимо, вони вже не є в силі викуватись, відбивається погано на американських поляках, на яких вони ще далі мають великий вплив. Це є і причиною, чому не може повстати в Америці опільно організований, один спільний фронт, звернений проти імперіалізму Советів, а збудований тими американцями, що походять з країв, що впади жертвами совєтської агресії й кремльського варварства. Польська етнічна група в Америці, що діє під впливом шовіністичних польських політиків у Лондоні, поводиться так, що не дає змоги стояти разом з нею іншим групам, зокрема українцям. Замість вести американську принципну політику, яка визнавала в часі першої світової війни і тепер визнає Польщу в її етніографічних границях і дає надію такій Польщі визволитись і стати вільною і демократичною країною, американсько-польські Розмарини тягнуться у хвості польських шовіністів у Лондоні, а тим самим помагують Сталінові й добивають саму Польщу. Це, річ ясна, відбивається не добре на американській акції різних етнічних груп в Америці, які допомагають звільненню Східних Советів тих народів, з якими вони зв'язані своїм походженням. Між іншим, це відтягає теж і американських українців від спільної акції з такими американськими поляками, що тягнуться за польськими шовіністами в Європі й домагаються для Польщі західно-українських земель та Львова.

Та не тільки так є з американськими українцями, бо так є теж і з новою українською політичною еміграцією в Європі, що теж не може стояти разом з польською політичною еміграцією, хоч як одні,

так і другі є нині жертвами одного й того самого ворога: Кремля.

Як воно виглядає на скитальщині, можна пізнати по статті „Куди дорога?“, поміщеній в газеті „Українська Трибуна“ з 1. травня 1947 р. Стаття обговорює українсько-польські взаємини, а сам запит звернений не до української, але до польської сторони, а властиво до „польської імперіалістичної верхівки“, та „опізненого загартника чужих земель“ і „реакційного продовжувача віджилых систем“.

Замітне в цій справі це, що вона стверджує, що в часі останньої війни „не загубилася сама ідея українсько-польської співпраці“, коли іде про „польські народні маси та про низове керівництво польською визвольною боротьбою“. Зрозуміння співпраці, пишеться далі у статті, немає однак „в незмінній і закостенілій польській імперіалістичній верхівці“. Теж нагадується, що недавно появилсь польський емігрантський заяв про „незмінені польські претенсії до західно-українських земель“, що ніби мають бути звернені проти Москви, а в дійсності є звернені проти українського народу. Такі самі претенсії зголошують ці польські кола теж і щодо білоруських та литовських земель.

У зв'язку з тим пише „Українська Трибуна“ ще таке:

„Нам, українцям, могло б, звичайно, це бути байдужим, бо ж це не наша справа, а справа польського народу журитися тим, що його власна верхівка, не вперше, зрештою, веде його фальшивими шляхами. Та ми не можемо проїти попри це питання байдуже. По перше тому, що поляки це наші сусіди і нам не може бути байдужим, коли б сусідньою польською державою мали правити люди, що хотіли б поневолювати український народ. По друге тому, що в сучасний момент польський народ потрапив у тототжню з нашою ситуацією, що ставить собі й тототжні цілі, та мусить іти тототжними шляхами, щоб ці цілі досягнути. Далі тому, що польський народ і його боротьбу ми вважаємо одним із співфакторів у нашій спільній боротьбі за розвал ворожої всім нам тоталітарної системи. Вкінці, ця справа для нас ще й тим важлива, що, як згадали, останні роки боротьби проти тоталітаризмів переконали нас, що в польських народних масах є вже певне розуміння того, якими шляхами повинні йти польська визвольна політика, зокрема по відношенні до інших поневоленых народів та де їм шукати виходу з сучасної тяжкої ситуації. Це, однак, відноситься до польського народу, а не до польської імперіалістичної верхівки. Ця

(Докічення на стор. 3-тій)

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі ВнукиI.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

46)

Прокинулись рано і перед дванадцятю виходили вже з міського ратуша з подружжям дозволом у кишені. Ірина хоч не мала ще вісімнадцять літ, але батьки дали писемну згоду на подружжя. Убралася дівчина наче до шлюбу, завітчала. Не хібувало нічого Ростиславові. Станули перед урядниками у повній своїй красі і принаді молодості. Відомо, трохи соромилися, ніяковіли. Покінчивши формальності, на сходах ратушу поцілувалися з утіхи. Забігли по дорозі до ювеліра. Вона купила перстень для нього, він купив для неї.

Приміряли перстені, дали вигравірувати дату своїх заручин і свої імена. Заплатили кожне своїми грішми, як і належить по закону. За перстнями зайдуть увечері, коли написи виготують.

Залагодивши з собою — подбали про легалізацію у місті Дружках. Зареєстрували чотирохногого мешканця міста, набули медаль з його реєстраційним числом, купили гарний жовтий нашийник. Мандруючи до дому — забігли на телеграф. Післали другій матері телеграму, що завтра, коло шостої ввечері він з нареченою і її

мамою Сипіром прибудуть до Виннигу.

По обіді мама з Іриною почали лаштуватися у подорож. Батько дружини вмовляв; нехай молоді ідуть самі. Не маленькі вже, хай привикають до самотності. Мати вперлася, що й тата намовила написати Ірині Андріївни листа, вона заведе. Олена мусіла взяти до помочи маму і сестер. На неї припав обов'язок варити для пана Старовича, ну й для себе з сестрами, бо він мав дивну натуру. Голодував би, сухого хліба найвше б, а до кухні, — хоча б там готові страви стояли, — не підійшов би. Олена з того раділа, раділа дівчак-сестри. Їх батьки жили бідно, з невеликої пенсії, що давався старий Чередник за каліцтво при праці, а за ошадності з краших часів — купили невеликий дерев'яний дімок напроти Старовичів. Правда, Олена чулася у Старовичів ввечері він з нареченою і її

помагала вона й її батькам.

Ростислава післали до банку за грішми, там бачили вже раз його, у суботу. Розмовляли тоді не було особливої потреби, — от, здав гроші з книжкою скарбникові, тай залагодив, прибав печатку на конті і книжку звернув. Тепер міння чек, виписаний на його ім'я на чверть тисячі доларів. Взяв з собою документи, і добре зробив. Пізнавали в ньому європейця по убранні. По правна і плінна мова — буди-ла підозріння. Мусів про себе дещо розповісти, показати паспорт, зрештою, запропонував панові Старовичу зателефонувати. Річ відома, зателефонували, й дістали відповідь, що можуть видати й півтисячі, як що хлопець схоче. Перепросили, з грішми мусять обережно обходитися, у цих краях багато несумлінних. Але ним зацікавився директор банку. Довідавшись про знання мов — як стій запропонував

місце. Хлопчина відмовився — в зими мусить вчитися, — як що ж банкові справді необхідні мовознавця, його мати володіє десятком мов, а розуміє багато більше, — бо ж всі європейські мови діляться на три групи — слов'янську, германську і романську. Хто знає, приміром, — французьку й італійську — розуміє по еспанськи, чот португальськи, і так далі. Директор попросив прийти з матір'ю. Відповів, що власне міння чек на подорож по матір, прийдуть слідуючого тижня, якщо мати погодиться роботу прийняти... Не допускав думки, щоб мати не могла з Ірининими батьками жити. Та мати, певний був, не схоче чутися наче б на ласці невістиних батьків... Зможе їм платити, так, як чужим платять...

Забарившись з годину в банку — забіг за перстнями. За вечерею випили вина, на очах батьків, просто, без церемоній,

він наложив перстень на палець Ірини, вона на його. Поцілувалися, адже вже легальні наречені. Мати, з вичаїно сплакнула з радості. Молодята це раз поблагодословили й без милосердя нагнали спати разом з курми! В п'ятій рані тріба було вже бути на стації. По звичаю — молоді постояли, помовчали хвилину десаток. Мати, йдучи спати, сама їх насварила. Тепер стоять, надивитися ніяк не можуть, а завтра купитимуть всю дорогу...

Позиривалися, ще ген, перед п'ятою, побудили батьків. Двадцять по п'ятій сиділи всі троє у вагоні дядька Сипіра, напучувані поважним батьком. Він вже забув, як намовляв дружину не їхати, — молоді, мовляв не малі! — Тепер здавалося йому, що такі малі, дуреньки обоє. Та й мама, його дружина, недалеко від дітей втікла. Всі троє на певно встрагнуть десь у халепу!...

Старович! Молодята в халепу встригли, та не тепер, а місяців шість пізніше, в подорожі до того ж Виннигу, вже подружженими... Але й той встраг у халепу зятьок, Ростислав!

Подорож відбулася спокійно. Пасажирів у вагонах зовсім мало. Проїхали зо дві сотні миль, в дома не снідали, не диво, що зголоділи. Дбайливі господарі набрали дві валізи всякого їстівного. Трьом їм за очі на тижень вистало б!... Мама з донею сиділи напроти Ростислава. Закушували, жартували любі, то по англійськи, то в рідній мові. Пасажирам українщина може й не подобалася, на те не зважали... Ірина тішилася їздою наче дитина. Пустувала, то з мамою, то з нареченим. Грали в „роми“ — вона за себе, ну, й Ростислава без милосердя шахрували, — він щойно вчився той гри. Опісля повстромляли носи в журнали, наче Бог зна які книжки!...

(Далі буде).

о. П. Корсуновський.

К. СТЕЦЕНКО

(До статті о. С. Сапуна в „Свободі“ з 29. травня 1947).

Життєпис визначний людей історія складає із різних джерел, між іншими і із різних газетних статей та споминок, часом і таких, які тільки переказують, а в переказах часто бувають неточності.

В статті шановного о. С. Сапуна, поміщений у „Свободі“ (ч. 124) з приводу 25-річчя смерті о. Кирила Стеценка, я, як найближчий його друг і товариш по школі, побачив декілька тих „неточностей“.

Перш за все, о. Данило Горнянський, настоятель Софійської Бурси (Києво-Софійське Духовне Училище, яке містилося на обійсті Св. Софії в Києві) не міг, будучи студентом Київської Духовної Академії вчити Киришу, (як ми всі кликали Стеценка) читати й писати, бо коли він був студентом, то напевне Кириш ще й на світі не було. Я вступив до цієї бурси в 1894 році, коли о. Данило вже був її настоятелем (смиритель), а перед тим він був по скінченні Академії кілька років професором грецької мови в Семинарії і вже не був молодим. Можливо, що вчив читати й писати Киришу його молодший брат, о. В. Горнянський.

Коли я вступив до бурси до підготовки класу, то Кириша вже був у другій. Він жив у свого дядька о. Данила в тім же „корпусі“, де ми всі жили, але дядько не тримав його „на привязі“, і у вільні часи між ранішими і вечірними „заняттями“ він увесь час проводив з нами в забавах. Та найкращою забавою для нас було, коли він збирав нас у гурт і вчив співати колядки та щедрівки, які чув від свого діда, о. дякона Івана, та від старших дяків на селах. Він сам вже укладав ці співі на два-три години. Ми заучували й програвали „гилки“ на дворі, а збиралися в коритарях бурси й співали під його провідом через увесь зільний час.

Треба зауважити, що це був час найстрашнішої російської реакції, а помічником (інспектором) „смирителя“ був чистокровний москаль Розоф, який нас, українських дітей, інакше й не називав, як: Мазепа, хахол, босая команда, мазіпа, а й ще гірше.

Та з Киришою нічого не міг зробити, бо ж то сестрінок його зверника. Ми, діти, самі бачили й „обсуджували“ ту ворожнечу, яка пувстала між зверником і його помічником.

Нашим вчителем співу був І. М. Вишинський, швагер якраз Розова - інспектора. Він „дипломатично“ вчив нас тільки церковного співу, але ніяких російських пісень. Навіть не навчив обов'язкового „Боже, царя храни“. Він же по своєму становичі був і диригентом церковного хору, але сам, будучи присутним в церкві, не керував хором, а доручив цю справу... 12-літньому Кириші. Сам диригував лише в особливо торжественних випадках, та коли Кириш треба було на концертах Боршнянського або Веделя співати „сольо“ - сопрано.

В цей саме час Кириша утворив своє знамените „Слава во вишних Богу“, а не в той час, який подається в статті о. С. Сапуна. Утворив 12-річним хлопцем. Далі вже „Христос Воскрес“.

Та найбільш нас бурсаків захоплювали його колядки, як „Ой, видить Бог“, „Нова рада стала“, а особливо комічна пісня „Ой, сива кобила, хвостом браму зломил“. Ці пісні бурса співала і на павзах між лекціями, і по обіді, і по вечері перед сном. Інспектор казався, але нічого не міг вдіяти через Киришу. Лише писав куди слід доноси на „Мазепинство“.

Далі в статті о. С. Сапуна говориться: „хлопець здає іспит до кив. дух. семинарії“. Ніяких іспитів в той час не було, бо Семинарія була продовженням бурси, і до неї переходилося як з класу до класу.

Найважливіша помилка у статті щодо життєпису Стеценка, ця, що коли він вступив до архієрейського хору Михайлівського монастиря, то там був настоятелем єпископ Сергій, котрий, як виходить із статті, наче б то сприяв українському наставленню, бо зазначено, що єп. Сергій — українць. Цей єпископ, чистокровний москаль, походив з родини москоських купців Ланіних, яка своїми „водами“ (Ланінецькі води) і була відома на всю Росію. З особливим пристрастством висловлювався завжди про „Мазепинців“ та „хахолів“. Його найбільше цікавило „ястє і літє“, а своїми бенкетами він дуже був „православний“. Його зовсім не цікавив якийсь там Стеценко. Дирігент його хору І. Аполонів, хоч теж родовитий москаль, але розумівся на талантах і Киришу дуже шанував, тай признав його своїм суб-дирігентом, а навів виконував його твори церковні.

Неточність в статті о. С. Сапуна ще в тому, що говорить, що по поверненні із Стебного він одержав посаду учителя співу в учительській жіночій гімназії в Києві. Не в учительській гімназії, а в Церковно-Учительській Семинарії, де був ректором Протоєрей Василь Липківський і на його запрошення, бо він підбирав увесь учительський персонал із українців і в тому духові виховував усіх питомців. Зате він і перетерпів великі гоїння, і разом з ним і Стеценко був виключений із Семинарії, а Семинарія передана була в руки „настоящих“ москалів.

Стеценко був позбавлений права займати якусь посаду в „Духовном Ведомстві“, особливо після того, як був заарештований за „сепаратизм“ разом із М. Лисенком, С. Єфремовим та іншими, що пересиділи ніч в Лук'янівській тюрмі.

Подався після того Стеценко на „світську“ службу. Дістав посаду вчителя співу в Білій Церкві, та не в „Семинарії“, але в в гімназії. Та й там його „виїли“ за Мазепинство. Тоді він перейшов знову до Києва на посаду вихователя медичної школи, яка не зале-

До польсько-українських відносин
(Докінчення зі стор. 2-гої)

верхівка не хоче розуміти потребу співпраці обох народів і саме в цьому полягає велика трудність тривкого полагодження українсько-польських відносин.

„Своєю постановою, вирішальних змін якої й досі, за малими винятками, не видно, польська імперіалістична верхівка ставить польський нарід у прикрій ситуацію, що визнається наступним:

1) Ведучи боротьбу за власну незалежність, поляки кидають погане світло на саму ідею своєї боротьби, коли водночас хочуть поневолювати інші народи, що мають право на державну незалежність, не менше, ніж самі поляки. Таким чином польська імперіалістична верхівка ставить свій власний нарід у позицію імперіаліста та ломить спільний фронт поневолених народів, чим посередить, стає союзником спільного ворога;

2) Своїми імперіалістичними претензіями польські шовіністи мобілізують проти свого народу інші народи, чим погіршують долю і шанси боротьби своїх власних мас;

3) Намагаючись опанувати землі своїх сусідів, польська імперіалістична верхівка презентує світові польську політику, як нереальну, бо ж деякі з тих народів, землі яких вона хоче загарбати, сильніші від поляків;

4) Бажаючи поневолити інші народи, польська верхівка протиставляє одній основній і мобілізуючій ідеї маси поневолених народів, тобто ідеї вільного розвитку кожного народу на його етнічній території в рамках власної держави. З цієї точки зору, поляки ставлять себе в сучасну добу відродження національної ідеї, як принципу ор-

ганізації народів, у позицію не прогресивного, а реакційного чинника“.

Який же вихід з такої ситуації? — питає цей часопис. Зазначуючи, що українці далекі від цього, щоб накидати полякам те, що вони мають робити, часопис вказує на єдино правильний шлях порозуміння і співпраці, корисний не тільки для таких народів як український, литовський і білоруський, але в рівній мірі теж і для самих поляків.

Цей шлях, пропонується полякам, є такий: „Включитися у спільний фронт поневолених народів для спільної боротьби проти одного ворога та визнати основні принципи побудови взаємовідносин між вільними народами, тобто право кожного з них жити у власній державі на його етнічній території. Такі принципи визнають сьгодні поневолені народи, їх зокрема визнає український нарід і на основі їх будують свої взаємини з іншими поневоленими народами та робить усе, щоб цим шляхом налагодити тривку взаємини також з поляками“.

Передаємо це з європейської „Української Трибуни“ з тим додатком, що такі самі думки були висказувані у нашій газеті, тут на американській землі, десятками разів. Та до політичного розуму польської верхівки такі думки не доходять, а як доходять, то вона збуває їх здебільша мовчанкою, або фразами, що ніщо не говорять і нічого не розв'язують, а тільки закривають давний шовінізм. Так було і тепер, хіба зявиться якийсь справжній демократ, що матиме відвагу ввійти бодрі в глибину проблеми — чеський без обиди.

З ЖИТТЯ ГРОМАД
І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

На допомогую акцію.

Заходом Делегатів Українського Конгресового Комітету скликано „Віче“ 16. березня 1947 р. Вічем перепроводжував Михайло Олексик, котрий поклав багато праці щоб це Віче скликало.

Головним бесідником був голова Українського Конгресового Комітету в Америці Степан Шумейко, передаючи привіт від наших братів-скальців, з якими він був минулого року, коли їздив на Мирову Конференцію в Парижі, він розказав дещо про життя скальців та про їх потреби і бажання.

Відтак п. Шумейко коротко представив завдання Українського Конгресового Комітету і що багато вже зроблено в користь нашої справи. Своєю промовою п. Шумейко закінчив зверненням до молоді в англійській мові.

Другим бесідником був п. Володимир Стахура, котрий привів з кінатальни кілька місяців тому.

Він коротко перейшов історію українського народу аж до сьогоднішню добу. Присутні слухали його зі слезами в очах.

Опісля в англійській мові говорили адв. Іван Тарнавський і адв. Іван Білінський. Предсідник делегатів до Українського Конгресового Комітету, Михайло Олексик зложив подяку бесідникам за так ширі промови. На закінченні віча переведено збірку на далішу допомогую акцію.

Жертви зложили: по \$50: Бр. Св. Петра і Павла, від 102 У. Н. С. і Український Народний Дім, Вест 14; по \$25: Т-во Запорожська Січ, Союз Українок, від 30, JR. WOMEN'S LEAGUE OF S.S. PETER & PAUL; по \$10: ST. MARY'S SODALITY OF ST. PETER & PAUL, Бр. св. Марії Неп. Зав. від 112, Зол. Хрест, ч. 8. Н. Олексик, І. Білінський, В. Репунський, І. Тарнавський, С. Підрайло; по \$5: В. Третяк, Р. Павлишин, Я. Адамович, П. Кацавал, І. Тремблук, С. Косик, І. Бізль, Шерба, Білоруський, Д. Шмага, А. Білінський; В. Кедько \$4; Д. Грабський \$3; по \$2: Гузіль, В. Гавриляк, В. Волянський, Клим, І. Федорчук, Г. Степанук, В. Жук, А. Бенаш, С. Павлюк, А. дамович, О. Бусько, А. Труш, А. Рутин, М. Петришин, С. Ломин, Г. Кальницький, В. Прокопів, Пачковський, Бучинський, Ф. Ольховий, О. Керик, Н. Бусько, М. Садовський, Х. Хай, Габрієльський, Завінська, Ф. Мораль, М. Задарський, Коберська, Новісес, Костельник, М. Петрівський, Спішак, Нагірний, Ворбієвський; по \$1: Салік, Дак, Кучко, Сербей, Сентій, А. Сентій, Кравчук, Г.

З ТЕАТРАЛЬНОЇ ЗАЛІ

ФЕСТИВАЛЬ

Американської-Української Молоді в Нью Йорку.

В неділю, дня 1-го червня, я був привний на Фестивалю, влаштованому артистичними силами Союзу Української Молоді Північної Америки. Приємно вразив мене перш за все той запал та захоплення нашої молоді, з яким вони поставилися до влаштування та виконання досить складної програми. Як видно, було вложено багато праці і зусиль в підготовку поодиноких точок програми і треба признати, що їх виконано чудово. Численна аудиторія з ентузіазмом оплескувала кожний виступ та кожну точку. Вичувалося, що всі привні, включаючи й мене, були горді таким успіхом цих енергійних дітей України на американській землі.

Програма складалася з трьох частин і почалася інсценізацією „Запорожці пишуть відповідь турецькому Султану“, що в усіх подробицях відповідала знаменитій картині Рєпіна. Сцена була доповнена виступом бандуриста, танцюристів і хору, що збільшило загальне гарне враження.

„Великий і справді заслужений успіх мали „Вечерниці“ з

опери Ніщинського „Назар Стодоля“. Ввесь ансамбль, як солісти, так і хор і танцюристи виконали свої ролі так знаменито, що грім оплесків, яким нагороджувано кожний виступ, був цілком заслужений.

В концертній точці програми мали великий успіх сольові виступи талановитих артистів Доїни Гресько (скрипка) і Марії Поліняк-Лисогір (сопрано). Хорові пісні, досить трудні до вивчення і виконання, були гарно опрацьовані диригентом С. Марусевичем.

Для мене самого було найголовніше і найприємніше, що ця наша молодь, народжена і вихована в Америці, зберігає стільки любови та ентузіазму до українського мистецтва.

Отже, від широго серця граючу цим молодим українським силам в Америці та бажаю їм, щоб і в майбутньому працювали з таким самим запалом на користь української справи. Хочеться вірити, що це не був перший і останній виступ, та що подібні виступи будуть продовжуватися ще з більшим успіхом.

Проф. Григорій Тучапський.

Мичовський, Г. Деткович, К. Волянська, К. Павлишин, Г. Кісіль, Е. Смуляк, Д. Заяць, М. Левицький, Г. Олексик, Коростинська, В. Сарахан, І. Жук, П. Юрчишин, Р. Кокоць, В. Кокоць, Л. Чупіль, І. Сидоренко, М. Кінаш, І. Філіппів, М. Бурко, Г. Кукіз, С. Дурин, П. Різун, П. Лежан, І. Кухта, Мартиняк, Каролько, К. Карабін, І. Писарчук, І. Ліска, М. Стивний, В. Яшин, Корінська, В. Ковбасюк, М. Кукіз, А. Ольховий, С. Задорський, І. Кісиль, І. Попович, В. Сущельницький, Я. Павлина, В. Сідор, Р. Швагуляк, І. Волянський, Будованец, П. Пушило, Галіч, Дмитрик, Х. Хай, Зенко, А. Берж, М. Олексик, М. Білецький, Т. Керик, М. Стадник, П. Пушило, В. Андрусь, М. Чорний, Д. Дарош, А. Скуратко, П. Пасічник, о. Цукорник, К. Осадчук, С. Адамович, Ю.

М. П.
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕВ'ЯТИ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав

Д-р А. Т. КІБЗЕЯ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всі недуги, їх прояви та лікування. Вона має 734 сторінок друку, опрацьована в полотно, поділена на 22 розділи.

В цій книжці описані такі недуги: заразні, з фізичних недомогань, з упійюючих средств, нирок, крові, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, диточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги всенеричні.

Прочитавши цю книжку, можна захоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки \$3.00.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 348

JERSEY CITY 3, N. J.

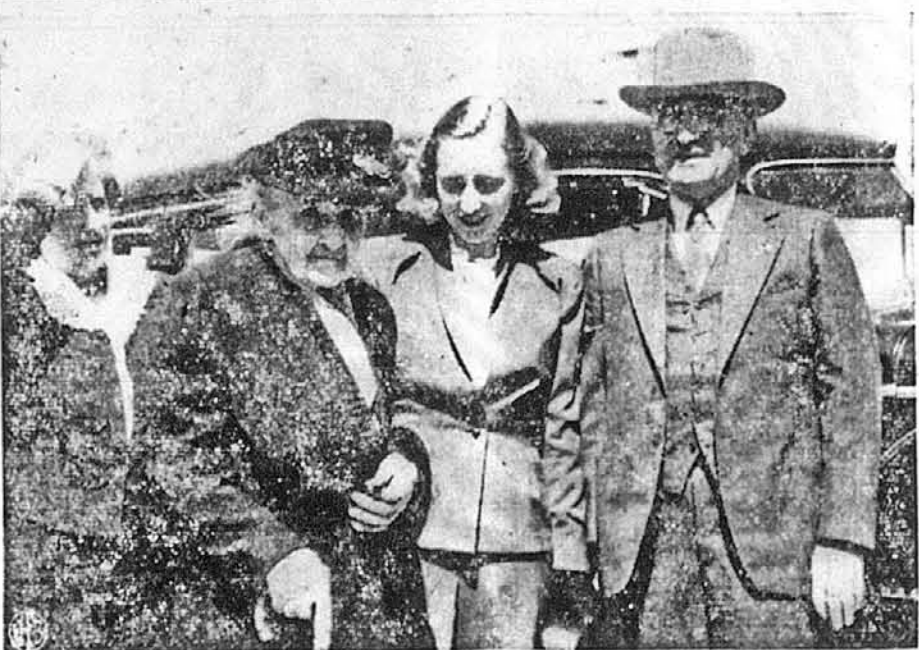
Нові Книжки

Провідник або Самоук (New Ukrainian-English Interpreter) новий українсько-англійський, для навчання читати, писати і говорити по англійськи з швидкою без помічі учителя (брошурування) 75 центів.
Безхатний (Дити Стену), Олександра Лугового, оповідання з казкового життя \$2.00
Рабалда Панас Круть, оповідання Івана Левинського \$.15
Тамний Злочин, кримінальне оповідання Якова Н. Крета \$.40
Распутін, страшний монах, і упадок російського царату \$.35
Сюжетна, оповідання з життя ходячої шляхти, д-ра Андрія Чайковського, І. П. том \$.80
Тисяча й Одна Ніч, Арабські оповідання, Часть І. і II. \$.80
Крований Шлях (Шерльок Гольмс), Конан Дойла, пер. Антін Шубей \$.60
Бурлячий Шлях, Романа Антоновича \$.50
Примеч, Історична повість Івана Нечуя-Левицького \$2.00

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 348) JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

ДОБРИЙ СИН БІЛА ДОБРОЇ МАТЕРІ.—Останніми часами вся Америка слідкувала за матір'ю президента Трумана, що важко захворіла. Старушка, років 94, що її бачимо зліва, а яку президент часто відвідує, переогла ще йтим разом хворобу, здивувавши тим у першу чергу своїх лікарів. На картині бачимо цілу родину: зліва направо: Мисис Гері С. Труман, матір президента; мисис Марта Труман, дочка мисс Маргарет Труман і президент.

Чому ще нема у вас

такої цінної книжки про наше життя в Америці, яку повинні ми дати в руки молодого покоління, щоб знало, чим ми тут жили, якими ідеалами і мріями, і що з того опсгунали, а що ще треба добувати?

А такою книжкою є:

ЮБИЛЕЙНИЙ
АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

П'ЯТЬДЕСЯТЛІТНЬОГО ЮБИЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ

Ціна за Альманах, що має понад 300 сторінок друку: \$2.50

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

„СВОБОДА“

41-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Прогнози на 1947 У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за \$3.00

Замовлення з Канади треба платити американською валютою

ЩО ПИШУТЬ?

ЛИСТ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ
ПРО „РІДНЕ СЕЛО“.

Листа цього прислав нам наш читач. У ньому описане „веселе та щастливе“ життя українського народу під московсько-комуністичною заманиною.

„Дорогий Друже, з листа Твого я довідався про Твоє здоров'я, як також про здоров'я Твоїх Дружини і дітей. Це все нас дуже тішить. Також тишуся тим, що Ти Друже пишеш до мене й не забув свого одностельчанина, а тепер бідного скитальця і стаєш мені з поміччю. За це Тобі, Дорогий Друже, щире українське спасибі. Що до нас, то ми усі троє здорові, а поводитися нам так як звичайно бідним скитальцям: куди не повернешся, то все вітер в очі. Одна надія тримає нас на душі, що може колись з'явиться сонце на нашій рідній Батьківщині, та що заспівало Слава Вільній Україні...

А тепер дещо напишу Тобі про наше село за час окупації червоною і німецькою. В 1939 році, коли почалась війна польсько-німецька, ми сиділи цілими вечорами в читальні коло радіа і слухали усіх денників про ситуацію воєнну. Одного вечора подало радіо з Москви, що наші брати, радянські українці, ідуть на Западну Україну нас визволити.

Свід панської Польщі. Ми тішилися, цілували один одного з радості, що вже скінчилась наша неволя, що ми вже будемо злучені й належати (як подавало радіо з Москви) до Вільної Радянської України. І прийшов той день, та хвиля радості, бо коли до нашого села вступили перші відділи червоної армії, ми повинувалися блакитно-жовті прапори в цілім селі. Дівчата в одностроях з цвітами в руках, старші громадяни з хлібом і сіллю...

Оттак ми вітали нашіх „визволителів“... Але як скоро прийшов час радості так скоро і прийшов час смутку, бо як тільки зайняли наше село, то зараз сказали зняти блакитно-жовті прапори, а на їх місце вивісити червоні. Нам сказали, що ми націоналісти. То був перший привіт зі сторони червоної армії. Ми відразу подумали, що то не туди „Грицю в горах“! І ми позгинали голови та переконалися, що вся та пропаганда, яку подавало радіо, з Москви і яку ширили різні агенти, то все було неправдою, що все це було замислення очей, а в дійсності, то

було щось іншого. За місяць часу після нашого „визволення“ почало шукати Н. К. В. Д. тих, які належали до українських товариств, таких як до „Січ“, „Лугу“, „Сокола“ і т. д. Усіх кликали до канцелярії і питали по кілька разів та писали протоколи. Я був наочним свідком бо й мене також кликали. Питали нас про всіх національних керівників, про національний рух у селі і в окрузі і т. д. І від того часу почалися масові арештування в цілій Галичині під закидом приналежності до національних організацій. Усі тюрми в більших містах, як у Львові, Золочеві, Тернополі та їм подібних містах були переповнені тисячами тих невинних націоналістів. Наше село як також і Д. були добре зорганізовані, то не було конфідентів і не було кому видати тих націоналістів, бо ними були всі громадяни. Отже наше село, а також і Д. під оглядом арештування не потерпіли, тільки арештували... У них знайшли виказки, що вони належали до товариства „Луг“. По арештуванні, вони пропали без вістей. Люди боялися спати вдома, бо вночі приїздили Н. К. В. Д. автоматом так звані „Чорний Ворон“ і забирали людей не де і за що. Про тих людей ніхто й досі нічого не знає. Всі вони пропали без вістей.

Також почали реєструвати тих, хто мав родину за границею, чи за морем. У всіх кликали до канцелярії й питали чи хочуть вони писати за границю. Те саме є там і тепер. Вони не пускають листів за границю, щоб хтось не написав правди про „єдину державу робочого класу“, бо то є єдина держава в цілому світі, що найстрашніше поневолює робочу класу.

Може Ви там у ЗДПА або Канаді отримуєте які листи з краю. Якщо так, то отримуєте від тих, хто їх хвалить, бо хто їх не хвалить, то тих напевно вже нема на світі. Дорогий Друже, я пишу Тобі, аби Ти знав і другим сказав, чому Ви не дістаєте листів з краю.

З початком 1940 року почали будувати в Тернополі до Золочева другий залізничний тунель (шлях). Усі люди з нашого села, а також із доколичинних містусів працювали день і ніч на зміну через ціле літо й зиму. Люди працювали дуже тяжко в голоді й холоді. Їм визначували „норму“. Хто був сильніший, то той норму виробив, а хто був слабший і не

міг виробити той норми, то того судили і кудись забирали. Казали, що він є „ворогом Советського Союзу“. Також і там працював і був наочним свідком багатьох випадків, з котрих отут два наводжу. Ми наклали землю на малі вагончики, норма була для кожного нагнати по 8 вагончиків денно, без огляду на стан здоров'я, вік і силу людини. Сильний чоловік і добре відживлений міг це виробити, а для слабшого або 15 літнього хлопця, то і 5 вагончиків було забагато, без огляду на стан здоров'я, вік і силу людини. Сильний чоловік і добре відживлений міг це виробити, а для слабшого або 15 літнього хлопця, то і 5 вагончиків було забагато, без огляду на стан здоров'я, вік і силу людини. Сильний чоловік і добре відживлений міг це виробити, а для слабшого або 15 літнього хлопця, то і 5 вагончиків було забагато, без огляду на стан здоров'я, вік і силу людини.

Багато написав би я таких прикладів, що з того зловживали велику книгу. Люди ходили босі, обдерті й голодні, бо з усіх склепів повозили всю матерію та шкіру до Росії. Також збіжжя від господарів забирали. Люди пухли з голоду, бо жилились травою, щоб не вмерти з голоду. В 1941 році, як почалась війна німецько-більшевицька, і коли на наші землі посунувся другий окупант, то червоні усіх арештованих націоналістів по тюрмах в Золочеві, Тернополі й інших містах у страшний спосіб вимордували. Тих невинних жертв були великі тисячі: мужчин, жінок і дітей. Я бачив на власні очі тих помердованих у Тернополі. Там ті кати викопали величезну яму і в тій ямі кипіло гашене вапно. До того киплячого вапна кидали комуністичні кати живих людей. Я навіть мав знимку з тих помердованих у вапні невинних людей, але залишив її вдома.

„Ось так „визволили“ наших братів і сестер перший раз червоні окупанти. В місяці червні 1941 р., як наші землі зайняли німецькі окупанти, то в перших днях дали дозвіл на проголошення Самостійної України. І це був також підступ німецького ката для українського народу. Цим хотів той кат довідатися про настрої народу. За 5 днів часу по проголошенні почали також наших людей арештувати і вивозити до примусових робіт в Німеччину. І знову сотні-тисяч нашого народу опинилися в тюрмах, а також по всій Україні повстали нові й великі спільні могили наших найкращих братів і сестер.

Прийшов 1944 рік, в якому то почав відступати німецький кат із наших земель, полишаючи за собою попилаща з наших сіл і грузи з наших міст. На наші землі знову посунувся червоний окупант, тепер ще грізніший. Він, займаючи наші села, засуджує відразу наших людей на смерть. Прибувши в яке нибудь село, він зараз забирає усіх від 16 до 60 років і гнає їх на фронт у першу лінію, без огляду на те чи був хто з них колись при війську чи не був. Одним давали зброю, а другим ні. Тим, що не давали зброї, то казали: „На фронті візьмеш собі її від убитого товариша“... Червоноармійці гнали наперед себе наших людей до бою в першу лінію, і тому німці били знову вперше наших людей. В тих боях сотні-тисяч наших братів було вбито. Наша земля знову вкрилася свіжими могилами. Котрих не вбили німці, то тих судили червоні й розстрілювали на місці. Наприклад, мені говорив наш свистчик, що є тепер недалеко мене. Був він вивезаний у початку з нашого села, тоді як у нашому селі стояв фронт. У той саме час багато молодих хлопців із нашого села втікали до лісів, щоб не потрапити в руки червоних катів, які не підготованих посилали на фронт. Вони оповідали, що як тільки зайняли наше село, то одна дівчина-комуністка, яка була залучилася у нашому селі ще з 1939 року і яка служила в Теліччиного Ілька (в Данильчичах), вона видала з нашого села як українських націоналістів таких мужчин: Ковальського Гавришка, Догляда Миколу, Безкостого Івана, двоє синів Юркової Теклі, то є Стефана й Йосифа, Чипакова Маринки сини, і Шаюка Михайла. Тих усіх, крім Шаюка Михайла зараз розстріляли, а Шаюка Михайла повісили на гілці й він висів так 5 днів за те, що був вбитим в часі німецької окупації, а Безкостого Івана забирали з собою й тому ніхто не знає, що з ним зробили.

Це все було причиною, що багато з нашого села й доколичинних сіл молодих хлопців повтікали в ліси і зголосилися до У. П. Армії та борються з окупантом до нині або вже

Шукають своїх
рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо вказувати листи подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7047. Панчишин Михайла і Теклі (Колода) з с. Літовиці, Броди, від Панчишин Марії (Яриш).

7048. Мороз з с. Чехи, Броди, від Олійник Марії (Мороз).

7050. Джаган Сенько, Хоркавий Федя, Коник Михайла від Дорошенка Марії (Гаврицька) з с. Підяків, Бібрка.

7051. Романів Івана з с. Волі, Сянік, від Романів Марії (Максимів).

7052. Котула Франка з с. Ліви від Котула Михайла.

7054. Іванус Анни (Сабат), Чорник Ольги, Бараник Василька, Рудий Йосифа від Рудий Михайла.

7055. Бобінська Ірини (Ярем-полягли на полі слави за краще майбутнє українського народу.

Дорогий Друже, того Вам до Америки й Канади ніхто не напише з краю, бо як я вже сказав, що всі листи з відтам переходять остру цензуру, й хто написав би правду, того чекає кара смерті. Я тут описав Тобі дещо про наше село, це тільки маленька частинка цього, що переживали наші люди й що тепер мусять пережити... Тому, хай там у Канаді й Америці наші засліпані агенти не провадять пропаганди про батька Сталіна, бо вони самі не знають, що може їх родини вимордовані тим агентами, для яких вони там служать. Хай вони не вірять у паперову і радіову пропаганду, бо й ми до 1939 року також вірили й виглядали наших братів. Але коли переконалися на власні очі й відчували на власній шкурі те „визволення“, то тепер нас уже ніхто не обдурить...

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бизнесів, домів, фирм, та різного роду аксесуарів

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street New York 3, N. Y.

Telephone: ALgonquin 4-8254.

Пані — Якщо Ви зацікавлені українськими вишивками — купіть собі

КНИЖКИ З УКРАЇНСЬКИМИ ВЗОРАМИ

1. Мала книжечка в двох кольорах 8 взорів — 35 центів.

2. Більша книжка з українськими узорами в різних кольорах — ціна \$1.00.

3. Поштівки з українськими узорами в різних кольорах — 10 центів одна.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОШУКУЮТЬ

Марія Британ з Ясенова пошукує РОЖАК ПАРАНО, брата свого. Родився в с. Ружа, Хмельн. Хто знає би її адресу або повн. самі, ласкай пиши: LUKASIEWICZ PETRO, D. P. Ukr. Lager III, Stettinamer Str. 21, Landshut — N. Bayern, Germany, Am. Zone.

Катерина Гринишин з Сузогов. Вишні пошукує ТЕКЛЮ ГРИНИШИН з Дитровця. Прошу писати на адресу: KATARYNA HRYNYSZYN, Weyer 6, Post Wildshut, Kr. Brounau, O. O. Austria — Amer. Zone.

Пошукує ПАВЛА ІОСИФА КУ-310, з села Заслав, коло Загір, повіт Сянік. Маю листа з краю від Вашого брата Петра дошки. Прошу писати до мене: Anna Rydzansky, 4942 Larkins St., Detroit 10, Mich.

БОЛІНІТ

Ранн на ногах, опухлі ноги, набряклі жовті, болісні, флегмі (запалення жовті), напухли або болісні коліна чи кисті рук і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо згублення літків і кистей.

Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. веч.; вівторки і п'ят. від 1. до 6. веч.; в серед. від 1. до 5. веч.; в суб. від 12. до 4. попол. В нед. і свята нема урли. годин.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City

Балзго Вродзко.

Edicott 2-9178

СПЕЦІАЛІСТ В БОЛІНІТ.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Христия, від. 223, відібує місця збори в селі: 8. червня, в селі парохіальній, заради до С. Божий. Просимо, членів прийти на час і відрізати свої домги. — Урля.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Христия, від. 223, відібує місця збори в селі: 8. червня, в селі парохіальній, заради до С. Божий. Просимо, членів прийти на час і відрізати свої домги. — Урля.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дні 3. червня 1947 р. помер по тяжкій недузі

МИХАЙЛО МИКІТОВИЧ.

член 204. відділу У. Н. Союзу в Нью Йорку.

Покойний походив з Черніліч, пов. Скалат, Зах. Україна. По-лишив у смутку жону Агату, синів Володимира і дві доньки: Анну і Мирославу.

Похорон відбудеться в суботу, 7. червня, в год. 9:30 рано з погребового заведення П. Ярема до укр. катол. церкви св. Юра на 7. вул. — В. П. П.

М. Бізнан, секр.

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE.

NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗЛАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дещо з вашого забезпечення.

Ми улажуємо пре-красний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

UKRAINIAN POEBREBNIK

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone Bigelow 3-6762

ELIZABETH, N. J.

226 WEST JERSEY STREET

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

зарядку погребам по \$150

ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похороном

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel.: MElrose 5-6577

НОВА ПОЧАТКОВА ЧИТАНКА
для РІДНОЇ ШКОЛИ
Завдяк Шкільній, М. А.
Ілюстрував
МАРГАРЕТА МЕССЕР,
Б.А., Б.Ед.
Ціна за примірник \$1.00.
Замовлення wraz з належністю слати до:
„SVOBODA“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ФОЛЬКЛОР
ПІД СОВЕТАМИ
(Українські Приповідки-Частівки)
Зібрав Гр. Сенько
Ціна 25 центів.
З цих приповідок кожний може переконатися, що думає український народ про комуністичний устрій в Советському Союзі.
Замовлення wraz з належністю слати до:
„SVOBODA“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ВОГДАН ЛЕПКИЙ
МОТРЯ
ІСТОРІЧНА ПОВІСТЬ
Том I. і II.
Сторін 491, в гарній твердій люксовій оправі.
Ціна \$4.00.
Замовлення wraz з належністю слати до:
„SVOBODA“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Дві огидні постаті виринули несподівано з під води на до-розі до берега.

Нове підприємство
НА ОКОЛИЦЮ НЮАРК ТА ЕЛІЗАБЕТ
Shumeyko Fuel Company
1972 OSTWOOD TER.
Union, N. J.
Вже обслуговує українців та їх приятелів найкращим вугіллям. На складі тверде вугілля з Лігав Велі (LEHIGH VALLEY) як теж вугілля марки D. L. & W. BLUE COAL.
Нова фірма доставляє вугілля власними троками в кожне місце і в кожну хату. Власник і управитель фірми: Антін Шумейко. Нашим газетом є: ДІПРЕВО, СО-ЛІДНО, ШВИДКО.
Замовляйте телефоном: UNionville 2-4317 J. — 2-5244.

ТАРЗАН, ч. 1814. Товна перестрашена.

TWO UGLY SHAPES ROSE DIRECTLY IN THE PATH OF THE SHOREWARD-BOUND RAFT.
AND TWO EXCITED HIPPOPOTAMI OPENED THEIR HUGE JAWS WIDE AS THE CRAFT SPED TOWARD THEM.
-1614-
I два перестрашені гіпопоти роззявили свої велетенські роти саме тоді, коли сплав плив у їхньому напрямі.

"JUMP!" CRIED TARZAN, LEAPING TO ONE SIDE --- AND KRISTIN, DESCENDANT OF VIKINGS, DIVED FEARLESSLY.
BUT TAWN, WITH THE ANIMAL FEAR OF WATER, HUNG BACK WITH THE LEOPARDS.
„Скачте!“ — закликав Тарзан, вискакуючи самий на один бік, а Кристина, як потомок Вікінгів, кинулася в воду без страху.
Зате Товна, з звірячим страхом перед водою, осталася разом з леопардами на сплаві.